

Datum:	2 februari 2021	Zaaknummer: 352143
Van:	het college van burgemeester en wethouders, portefeuillehouder Theunis	
Aan:	de raad van de gemeente Roosendaal	
Steller:	R. Raaijmakers	
Kopie aan:	F. van Oorschot, A. Scheerhoorn, H. Becx, T. van Dorst, N. El-Allouchi, A. Hendriks	
Onderwerp:	Decembercirculaire Gemeentefonds 2020	
Bijlage:	1. Toelichting Onderdelen en werking van Gemeentefonds 2. Overzicht ontvangen coronacompensatie Roosendaal	

Kennisnemen van

De (financiële) consequenties voor de gemeente Roosendaal die voortkomen uit de Decembercirculaire Gemeentefonds 2020.

Inleiding

Op 16 december 2020 heeft het ministerie van Binnenlandse Zaken de Decembercirculaire Gemeentefonds 2020 gepubliceerd.

De financiële consequenties en ontwikkelingen die van belang zijn voor de gemeente Roosendaal worden in deze raadsmededeling inzichtelijk gemaakt voor uw raad.

In de bijlage is een beschrijving van de werking van het Gemeentefonds opgenomen, waarin ook de belangrijkste begrippen worden uitgelegd. Deze bijlage is eerder ook al toegevoegd bij raadsmededelingen over de gemeentefondscirculaires. Vanwege de complexiteit van het Gemeentefonds is deze bijlage nogmaals toegevoegd.

De volledige tekst van de decembercirculaire 2020 is te vinden via

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/circulaires/2020/12/16/decembercirculaire-gemeentefonds-2020>

Informatie

De decembercirculaire 2020

De decembercirculaire 2020 is de derde en laatste gemeentefondscirculaire van 2020. De decembercirculaire heeft doorgaans een beperkte strekking en gaat vooral over onderwerpen die voor het einde van het jaar geregeld moeten zijn, met het oog op de jaarafsluiting door het Rijk en de gemeenten. Het is geen bijstelmoment voor het accres¹.

Totale uitkering uit het Gemeentefonds voor de gemeente Roosendaal

De totale uitkering uit het gemeentefonds op basis van de decembercirculaire 2020 ziet er voor de gemeente Roosendaal als volgt uit:

Totale uitkering GF Gemeente Roosendaal Bedragen * € 1.000	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Decembercirculaire 2020	140.438	140.993	142.281	143.231	145.783	148.829
Septemercirculaire 2020	140.002	139.683	142.472	143.437	145.998	149.048
Verschil	+ 436	+ 1.310	-190	-206	-215	-219

¹ Voor een uitleg over het begrip 'accres' verwijzen wij u naar de bijlage.

In de tabellen wordt steeds een vergelijking gemaakt met de uitkomsten van de septembercirculaire 2020. De septembercirculaire 2020 is verwerkt in de Najaarsbrief 2020 (voor wat betreft het jaar 2020) en in Programmabegroting 2021 (voor wat betreft de jaren 2021 en verder). Ten opzichte van de septembercirculaire 2020 is de uitkering uit het Gemeentefonds voor de gemeente Roosendaal in de jaren 2020 en 2021 gestegen.

Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de coronacompensatie die het Rijk heeft toegezegd aan de gemeenten. Later in deze raadsmededeling wordt dieper ingegaan op de compensatiepakketten van het Rijk.

Vanaf 2022 is er sprake van een negatieve bijstelling.

De wijzigingen in de totale uitkering bij de decembercirculaire 2020 worden in zijn geheel veroorzaakt door wijzigingen in de algemene uitkering. Hieronder wordt dit verder toegelicht.

Binnen het gemeentefonds maken we een onderscheid tussen de algemene uitkering en de integratie-uitkeringen Participatie en Voogdij / 18+.

Binnen de algemene uitkering worden ook eventuele (wijzigingen in) decentralisatie-uitkeringen meegenomen (oormerkingen).

Met ingang van 2019 zijn de budgetten uit de voormalige integratie-uitkering sociaal domein (IUSD) voor het grootste deel overgeheveld naar de algemene uitkering. De IUSD is daarmee opgehouden te bestaan. Wel zijn vanaf 2019 twee nieuwe integratie-uitkeringen (IU) opgenomen binnen het gemeentefonds: de IU Participatie en de IU Voogdij/18+.

De wijziging in de totale uitkering uit het Gemeentefonds kan dus veroorzaakt worden door wijzigingen in de algemene uitkering of wijzigingen in de integratie-uitkeringen Participatie en Voogdij/18+. De wijzigingen bij de decembercirculaire 2020 worden veroorzaakt door de aanpassingen in de algemene uitkering.

In onderstaande tabel is dit duidelijk gemaakt.

Vershil <i>Bedragen * € 1.000</i>	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Algemene uitkering	+ 436	+ 1.310	- 190	- 206	- 215	- 219
IU Participatie	-	-	-	-	-	-
IU Voogdij / 18+	-	-	-	-	-	-
Totaal verschil	+ 436	+ 1.310	- 190	- 206	- 215	- 219

De integratie-uitkeringen Participatie en Voogdij/18+ zijn bij de decembercirculaire 2020 dus niet gewijzigd ten opzichte van de septembercirculaire 2020.

Algemene uitkering

Onderstaande tabel laat het verloop van de algemene uitkering zien voor de gemeente Roosendaal. Hierbij zijn ook de mogelijke oormerkingen op basis van de decembercirculaire meegenomen.

Algemene uitkering <i>Bedragen * € 1.000</i>	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Decembercirculaire 2020	122.368	124.417	125.999	127.249	130.087	133.417
Septembercirculaire 2020	121.932	123.106	126.189	127.455	130.302	133.636
Vershil	+ 436	+ 1.310	-/- 190	-/- 206	-/- 215	-/- 219
Mogelijke oormerkingen n.a.v. decembercirc. 2020	-/- 426	-/- 1.474	+ 4	+ 5	+ 5	+ 5
Totale mutatie	+ 11	-/- 163	-/- 186	-/- 201	-/- 210	-/- 214

Het voordeel in de jaren 2020 en 2021 wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de (aanvullende)

coronacompensatie die gemeenten ontvangen van het Rijk. Na verwerking van de mogelijke oormerkingen resteert in 2020 nog een voordeel op de algemene uitkering van € 11.000. Als we in 2021 alle compensatie die we ontvangen oormerken, komen we per saldo negatief uit (-/- € 163.000). Hieronder wordt dieper ingegaan op de mogelijke oormerkingen².

De coronacompensatie is niet de enige veroorzaker van het verschil in de algemene uitkering. Bij de decembercirculaire zijn ook de aantallen van de onderliggende maatstaven weer geactualiseerd. De actualisatie van het aantal bijstandsonvangers en het aantal leerlingen op het voortgezet onderwijs zorgt voor de jaren vanaf 2021 voor een negatief effect op de algemene uitkering. Ten opzichte van de verwachtingen bij de septembercirculaire is er sprake van een kleiner aantal bijstandsonvangers. Er is dus wel nog steeds sprake van een verwachte toename van het aantal bijstandsonvangers, maar deze toename is iets kleiner dan we verwachtten bij de septembercirculaire.

Daarnaast is het aantal leerlingen op het voortgezet onderwijs bijgesteld. De komende jaren worden minder leerlingen verwacht. Deze verwachtingen zijn gebaseerd op de cijfers van de leerlingaantallen die de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) op zijn website publiceert.

Oormerkingen

Onderstaande tabel bevat een toelichting op de mogelijke oormerkingen naar aanleiding van de decembercirculaire 2020. Deze oormerkingen zijn nu nog voorlopig. We onderzoeken of de financiële middelen die Roosendaal toegekend heeft gekregen ook daadwerkelijk nodig zijn voor het beoogde doel. Hiertoe zullen we de middelen vergelijken met de beschikbare budgetten in de gemeentebegroting.

Indien blijkt dat de middelen definitief geoormerkt moeten worden, zal dit via de jaarrekening 2020 of via de Voorjaarsbrief 2021 aan uw raad worden voorgelegd.

Oormerkingen n.a.v. decembercirc. 2020 Bedragen * € 1.000	2020	2021	2022	2023	2024	2025
DU Maatschappelijke Begeleiding statushouders	-/- 2					
DU Brede Aanpak Dak- en Thuislozen	-/- 18	-/- 32				
IU Inburgering		+ 2	+ 4	+ 5	+ 5	+ 5
Aanvullend pakket re-integratiekosten 2020	-/- 189	-/- 435				
Impuls re-integratie		-/- 232				
Gemeentelijk schuldenbeleid	-/- 69	-/- 142				
Bijzondere bijstand	-/- 24	-/- 49				
Continuïteit van zorg (Covid-19)	-/- 105					
Compensatie quarantainekosten	-/- 18					
DU Cultuurmiddelen		-/- 482				
DU Extra kosten verkiezingen 2021		-/- 102				
Totaal mogelijke oormerkingen	-/- 426	-/- 1.474	+ 4	+ 5	+ 5	+ 5

- *Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke Begeleiding Statushouders*
Conform artikel 18 van de Wet Inburgering voorziet het college in de maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtige asielmigranten en hun gezinsleden. Voor iedere inburgeringsplichtige asielmigrant ontvangt een gemeente een bijdrage van € 2.370. In de meicirculaire 2020 kreeg Roosendaal voor 2020 al een bedrag van € 101.910. In dit bedrag waren echter nog niet de “hervestigers” opgenomen. De vluchtelingenorganisatie van de Verenigde Naties (de UNHCR)

² Oormerken wil zeggen dat we de middelen reserveren voor het doel dat het Rijk ermee beoogd heeft. De middelen zijn echter beleids- en bestedingsvrij, wat wil zeggen dat we als gemeente zelf mogen bepalen hoe we de middelen inzetten. Er vindt geen verantwoording naar het Rijk plaats.

selecteert deze vluchtelingen en draagt ze voor aan de Nederlandse overheid om te worden hervestigd in Nederland. Deze vluchtelingen hoeven bij aankomst geen asielprocedure te doorlopen en worden direct in een gemeente gehuisvest. Roosendaal ontvangt als gevolg hiervan een extra bedrag voor 2020 van € 2.370.

▪ *Decentralisatie-uitkering Brede Aanpak Dak- en Thuislozen*

In de meicirculaire 2020 is opgenomen dat het kabinet dak- en thuisloosheid zoveel mogelijk wil voorkomen en ervoor wil zorgen dat niemand op straat hoeft te slapen. Hiervoor is een financiële impuls beschikbaar gesteld van in totaal € 200 miljoen voor de jaren 2020 en 2021. In de septembercirculaire 2020 zijn deze middelen vervolgens toegekend aan de centrumgemeenten beschermd wonen en maatschappelijke opvang en aan de regiogemeenten. Roosendaal ontvangt in 2020 een bedrag van € 17.628 en in 2021 € 32.051. Binnen de regio zijn afspraken gemaakt over de inzet van deze middelen voor een gezamenlijke aanpak. Bij de septembercirculaire zijn deze middelen abusievelijk niet geoormerkt. Daarom zullen we bij de jaarrekening 2020 en de Voorjaarsbrief 2021 alsnog voorstellen om deze middelen te oormerken.

▪ *Integratie-uitkering Inburgering*

In de meicirculaire 2020 zijn via de integratie-uitkering Inburgering middelen toegekend aan gemeenten vanwege de invoering van de nieuwe wet Inburgering. In de meicirculaire is ook aangegeven dat de verdeling van de middelen voor de jaren 2021 en verder bij de decembercirculaire geactualiseerd zou worden vanwege de actualisatie van onderliggende gegevens (het aantal inwoners en het aantal personen met een niet-westerse migratieachtergrond). Deze actualisatie leidt ertoe dat de uitkering voor Roosendaal naar beneden is bijgesteld met € 1.878 in 2021, met € 4.175 in 2022 en met € 4.593 in de jaren 2023 en verder.

De Minister van SZW heeft op 11 november 2020 gemeld dat de invoering van het nieuwe inburgeringsstelsel wordt uitgesteld. Het streven is om de invoering met een half jaar door te schuiven naar 1 januari 2022. Dit heeft gevolgen voor de financiële middelen in de integratie-uitkering Inburgering voor bekostiging van de uitvoeringskosten. Hierover zijn het Ministerie van SZW en de VNG nog in gesprek. SZW is ook nog met de VNG in gesprek over de vraag of het uitstel van de nieuwe wet gevolgen heeft voor de invoeringskosten. Gemeenten zullen worden geïnformeerd zodra de besluitvorming op de verschillende punten inhoudelijk en in financiële zin is afgerond.

▪ *Aanvullend pakket re-integratiekosten 2020 en Impuls re-integratie*

Als onderdeel van het steun- en herstelpakket stelt het kabinet in 2020 en 2021 extra middelen voor de re-integratie van bijstandsgerechtigden beschikbaar. Gemeenten ontvangen deze extra middelen zodat zij de reguliere dienstverlening op peil kunnen houden nu de instroom in de bijstand toeneemt.

Daarnaast ontvangen gemeenten in 2021 een tijdelijke impuls voor re-integratie die gemeenten in staat stelt om de dienstverlening aan mensen die nu als gevolg van de crisis de bijstand instromen te intensiveren. Persoonlijk contact is belangrijk om hen vanuit een uitkerings situatie naar werk te begeleiden.

Roosendaal ontvangt voor deze onderdelen in 2020 een bedrag van € 189.312 en in 2021 een bedrag van € 667.897.

Op dit moment wordt, samen met het Werkplein, een maatregelenpakket samengesteld. We weten daarom nu nog niet of alle beschikbaar gestelde middelen nodig zullen zijn. Wel zullen we bij de jaarrekening waarschijnlijk voorstellen om het bedrag voor 2020 te oormerken en over te hevelen naar 2021.

- *Gemeentelijk schuldenbeleid en bijzondere bijstand*

Als onderdeel van het steun- en herstelpakket stelt het kabinet in 2020 en 2021 extra middelen beschikbaar voor het gemeentelijk schuldenbeleid en de bijzondere bijstand, gelet op de voorziene toename van de armoede- en schuldenproblematiek. Deze extra middelen stellen gemeenten in staat om hun inwoners waar nodig van dichtbij te blijven ondersteunen.

Roosendaal ontvangt hiervoor in 2020 € 93.466 en in 2021 € 191.079. Voor het gemeentelijk schuldenbeleid zullen we de toegekende middelen in 2021 zeker nodig hebben. We onderzoeken nog of dit ook geldt voor de middelen voor de bijzondere bijstand. Een voorstel tot het definitief oormerken leggen we voor in de Voorjaarsbrief 2021.

De middelen voor 2020 hoeven we waarschijnlijk niet te oormerken en over te hevelen naar 2021.

Voor het pakket Flankerend Beleid (re-integratie én schuldhelpverlening) zijn ook voor 2022 middelen gereserveerd door het Rijk. Over de toekenning en precieze verdeling vindt nog overleg plaats. In de loop van 2021 komt hier nadere informatie over richting de gemeenten.

- *Continuïteit van zorg (Covid-19)*

De VNG en het Rijk hebben in maart 2020, kort na het uitbreken van de coronacrisis, afspraken gemaakt over het bieden van financiële zekerheid en ruimte aan zorgorganisaties en professionals binnen de Jeugdwet en de Wmo 2015. De afspraken waren gericht op het zo goed mogelijk organiseren van continuïteit van zorg voor cliënten en het borgen van het zorgstelsel voor de langere termijn.

Onderdeel van de afspraken met gemeenten was onder meer dat meerkosten als gevolg van de coronacrisis door het Rijk worden vergoed aan gemeenten. In de septembercirculaire 2020 heeft het Rijk hiertoe al een voorschot toegevoegd aan het gemeentefonds. Roosendaal heeft bij de septembercirculaire als voorschot een bedrag ontvangen van € 215.772.

Daarnaast is een onderzoek naar de omvang van de totale meerkosten in het sociaal domein in 2020 uitgevoerd. Op basis van dit onderzoek is de totale hoogte van de compensatie met betrekking tot de Jeugdwet en Wmo 2015 definitief vastgesteld. Dit betreft een afrondende afspraak voor meerkosten (inclusief mogelijke inhaalzorg) in het sociaal domein over 2020. Er vindt na afloop van 2020 dan ook geen nacalculatie meer plaats. Roosendaal ontvangt bij de decembercirculaire 2020 op basis van deze definitieve vaststelling nog een aanvullend bedrag van € 104.559.

- *Compensatie quarantainekosten*

Het kabinet heeft met gemeenten afgesproken dat zij een rol zullen vervullen bij het ondersteunen van mensen die in quarantaine moeten. Het gaat daarbij vooral om praktische ondersteuning en het continueren van zorg en ondersteuning vanuit de sociaal domeinwetten voor die burgers die in quarantaine moeten en niet in staat zijn de problemen die daardoor kunnen ontstaan zelf of met hun netwerk op te lossen. Vanwege mogelijke extra kosten krijgen gemeenten hiervoor een compensatie. Roosendaal ontvangt in 2020 een bedrag van € 18.228.

- *Decentralisatie-uitkering Cultuurmiddelen*

Veel van de culturele instellingen die door gemeenten worden ondersteund, komen door de coronacrisis in problemen omdat activiteiten niet kunnen doorgaan en eigen inkomsten dalen. Daarom heeft het Rijk in 2020 reeds een compensatie voor culturele instellingen aan gemeenten toegekend. Omdat culturele instellingen ook in 2021 nog problemen ondervinden, stelt het Rijk voor 2021 ook middelen ter beschikking.

Met deze extra middelen worden gemeenten in staat gesteld om deze instellingen te ondersteunen en zo de lokale culturele infrastructuur in stand te houden.

Roosendaal ontvangt in 2021 een bedrag van € 482.491 voor cultuur.

▪ *Decentralisatie-uitkering Extra kosten verkiezingen 2021*

Het kabinet stelt een aanvullende compensatie ter beschikking aan gemeenten in verband met de maatregelen die vanwege COVID-19 aanvullend noodzakelijk zijn voor de Tweede Kamerverkiezing. Deze compensatie is bedoeld voor onder meer de extra organisatie, het inrichten van stemlokalen en het instellen van stembureaus voor vervroegd stemmen, het drukken, opslaan en beveiligen van stembescheiden, de portokosten van briefstembescheiden, het instellen van afgiftepunten en van briefstembureaus. Dit bedrag wordt uitgekeerd in de vorm van een decentralisatie-uitkering op basis van het aantal kiesgerechtigden per gemeente.

Roosendaal ontvangt in 2021 een bedrag hiervoor van € 101.975. Omdat we als gemeente extra kosten moeten gaan maken in 2021 zullen we in de Voorjaarsbrief 2021 voorstellen om deze compensatie te oormerken.

Coronacompensatie

Reeds verwerkte compensatie

In 2020 heeft het Rijk 3 compensatiepakketten samengesteld voor de medeoverheden. Een totaaloverzicht van deze pakketten treft u aan in bijlage 2 bij deze raadsmededeling.

Over de eerste 2 pakketten is uw raad geïnformeerd in de analyse van de septembercirculaire 2020, die is opgenomen in het Bijlagenboek van de Programmabegroting 2021. Ook in de Najaarsbrief 2021 is een overzicht van de compensatie uit de eerste 2 pakketten te vinden.

Het 3^e pakket is verwerkt in de decembercirculaire 2020.

Verwerking op een later moment

In het 3^e pakket van 2020 is een aantal afspraken over 2020, 2021 en 2022 gemaakt, dat nog niet in de decembercirculaire kon worden verwerkt. Over de verwerking van deze afspraken in de verdeling van het gemeentefonds zullen gemeenten in het eerste kwartaal van 2021 worden geïnformeerd. Het betreffen de volgende onderwerpen:

- Inkomstenderving: De verwachting is dat de inkomstenderving van gemeenten verder zal oplopen. Daarom heeft het kabinet besloten de compensatie te verhogen. Voor het bepalen van de definitieve compensatie van de inkomstenderving over 2020 van gemeenten is de afspraak dat dit in 2021 gebeurt op basis van de vastgestelde jaarrekeningcijfers 2020.
- Afvalinzameling: Vanwege corona hebben gemeenten aan de ene kant extra kosten gemaakt, terwijl ze aan de andere kant inkomsten hebben gemist met betrekking tot afvalinzameling. In overleg met de VNG is besloten om deze kosten voor 2020 te vergoeden.
- Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK): Het kabinet creëert een Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK) voor huishoudens die door omstandigheden in ernstige financiële problemen dreigen te komen. Voor deze tijdelijke ondersteuning wordt het bestaande instrument van de bijzondere bijstand gebruikt.
- Perspectief Jeugd en jongeren: Voor jongeren is het essentieel om elkaar fysiek te kunnen ontmoeten. Met een jeugdpakket wil het kabinet een gerichte (financiële) impuls aan gemeenten geven om samen met jongeren, lokale organisaties en evenementensector volledig coronaproof kleinschalige activiteiten te programmeren op het gebied van cultuur, sport en andere zinvolle vrijetijdsbesteding. Ook is met gemeenten afgesproken om met het geld extra inzet van jongerenwerkers in achterstandswijken met kwetsbare jongeren te organiseren.
- Voor de meerkosten Jeugdwet en Wmo is overeengekomen om de afspraken tussen het Rijk en de VNG te verlengen tot 1 januari 2022.

Ontwikkelingen m.b.t. de algemene uitkering

- Rond het gemeentefonds lopen onderzoeken naar de herijking (verdeling van de middelen over de gemeenten) en de normering (het tegengaan van grote schommelingen in het accres).
 - Herijking verdeling gemeentefonds: Er wordt bekeken of de verdeling van het gemeentefonds over de gemeenten verbeterd kan worden. Hiertoe heeft BZK een aantal onderzoeken uit laten voeren. Aanleiding was de wens om de verdeling van het fonds te vereenvoudigen, maar

tegelijkertijd moet de verdeling ook recht doen aan de ontwikkelingen in de uitgaven van gemeenten.

Op 7 december 2020 heeft BZK de Tweede Kamer per brief geïnformeerd over het vervolproces van de herijking van de verdeling van het gemeentefonds. De fondsbeheerders hebben besloten de besluitvorming over de invoering van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds aan het volgend kabinet te laten. Dit betekent dat de invoering van de nieuwe verdeling opschuift naar 1 januari 2023. Reden hiervoor is de huidige financiële positie van gemeenten en de nog lopende gesprekken met gemeenten over onder andere de toereikendheid van de financiering van de jeugdzorg.

Met de VNG is afgesproken om voorafgaand aan de consultatie van gemeenten, de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) om advies te vragen. Deze adviesaanvraag zal het Ministerie van BZK in januari indienen en ter informatie aan de Tweede Kamer sturen. De voorlopige uitkomsten van de verdeling zullen tegelijk met de adviesaanvraag aan ROB worden gepubliceerd. Op dat moment wordt dus ook duidelijk wat de financiële consequenties zijn van de nieuwe voorgestelde verdeling voor onze gemeente.

- Evaluatie normeringssystematiek: Gemeenten ondervinden gedurende een lopend begrotingsjaar vaak inkomstenschommelingen als gevolg van onder- of overbesteding bij het Rijk. Dit zorgt ervoor dat gemeenten nog na het opstellen van hun begroting worden geconfronteerd met bijstellingen. Daarnaast gaan gemeenten in hun begroting verschillend om met het beschikbaar komen van de nieuwste accresramingen. Dit is de aanleiding voor het evalueren van de normeringssystematiek. Rondom de normeringssystematiek lopen momenteel twee trajecten. Het eerste traject is de reguliere evaluatie van de systematiek. Deze evaluatie wordt eens in de vier jaar gezamenlijk door het kabinet, de VNG en het IPO uitgevoerd. De evaluatie heeft tot doel om mogelijke varianten voor de normering van het gemeentefonds aan te dragen voor een volgend kabinet. Richting de komende kabinetsperiode zal BZK, samen met de VNG en het IPO verschillende varianten voor de ontwikkeling van het accres in beeld brengen ten opzichte van de bevroren stand. Uiteindelijk is het aan een nieuw kabinet om in overleg met de medeoverheden te besluiten hoe in de toekomst met het accres om te gaan. Het tweede traject hangt samen met de problematiek van de (grote) schommelingen in het accres. In dit traject zoeken het Rijk en de VNG naar mogelijkheden om op korte termijn – 2020 en 2021 – schommelingen in het accres te dempen of voorkomen. In de meicirculaire 2020 is aangegeven dat het accres in de jaren 2020 en 2021 bevroren zal worden op de stand van de meicirculaire 2020.

Integratie-uitkering Participatie en Voogdij / 18+

In de raadsmededeling bij de meicirculaire 2018 is aangegeven dat het grootste deel van de integratie uitkering sociaal domein (IUSD) met ingang van 2019 zou worden overgeheveld naar de algemene uitkering. Vanaf uitkeringsjaar 2019 houdt de IUSD op te bestaan.

Niet alle onderdelen van de IUSD konden echter opgenomen worden in de verdeelsystematiek van de algemene uitkering. Deze onderdelen zijn met ingang van 2019 omgezet naar een integratie-uitkering. Voor Roosendaal betekent dit dat er twee nieuwe integratie-uitkeringen voor terug komen: de IU Participatie en de IU Voogdij / 18+.

Integratie-uitkering Participatie

In deze integratie-uitkering zijn middelen opgenomen ten behoeve van Wajong, Begeleid werken en Wsw. De verwachting is dat de onderdelen Wajong en regulier werk (onderdeel van Begeleid werken) uiteindelijk overgaan naar de algemene uitkering. De onderdelen Wsw en Beschut werk (onderdeel van Begeleid werken) kunnen niet geïntegreerd worden met de algemene uitkering. Deze onderdelen

zullen op het moment dat de onderdelen Wajong en regulier werk worden overgeheveld naar de algemene uitkering worden omgezet in een decentralisatie-uitkering.

IU Participatie <i>Bedragen * € 1.000</i>	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Decembercircularie 2020	15.851	14.401	14.108	13.807	13.522	13.237
Septemercircularie 2020	15.851	14.401	14.108	13.807	13.522	13.237
Vershil	-	-	-	-	-	-

Ten opzichte van de septembercircularie 2020 is de IU Participatie niet gewijzigd.

Integratie-uitkering Voogdij / 18+

Het grootste deel van het jeugdhulpbudget wordt verdeeld over gemeenten op basis van een objectief verdeelmodel. Voor jeugdigen met een voogdijmaatregel óf van 18 jaar en ouder wordt het budget verdeeld op basis van het zorggebruik in eerdere jaren.

Het budget voor voogdij en 18+ kan niet worden overgeheveld naar de algemene uitkering zolang het historisch wordt verdeeld. Daarom blijven deze onderdelen als de integratie-uitkering Voogdij/18+ bestaan. Er wordt onderzocht of deze middelen objectief verdeeld kunnen worden nadat het woonplaatsbeginsel is aangepast.

Het woonplaatsbeginsel in de Jeugdwet regelt welke gemeente financieel verantwoordelijk is voor de jeugdhulp. Uitgangspunt in de nieuwe definitie van het woonplaatsbeginsel wordt de gemeente waar de jeugdige zijn woonadres heeft volgens de Basisregistratie Personen (de BRP). Bij jeugdhulp met verblijf is het uitgangspunt dat als woonplaats geldt de gemeente waar de jeugdige onmiddellijk voorafgaande aan zijn verblijf zijn woonadres in de zin van de Wet basisregistratie personen had. Het wetsvoorstel 'Wijziging van de Jeugdwet in verband met verduidelijking van het woonplaatsbeginsel (wet wijziging woonplaatsbeginsel)' is in februari 2020 aangenomen. De invoeringsdatum van de wet is 1 januari 2022.

Het budget voor voogdij en 18+ kan nu op basis van een objectief verdeelmodel verdeeld gaan worden, waardoor overheveling van het budget naar de algemene uitkering plaats kan gaan vinden. Dit zal tegelijkertijd plaatsvinden met de invoering van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds (waarschijnlijk 2023). In 2022 zal het budget voor Voogdij/18+ verdeeld blijven worden op basis van historisch gebruik (T-2).

IU Voogdij / 18+ <i>Bedragen * € 1.000</i>	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Decembercircularie 2020	2.219	2.175	2.175	2.175	2.175	2.175
Septemercircularie 2020	2.219	2.175	2.175	2.175	2.175	2.175
Vershil	-	-	-	-	-	-

Ten opzichte van de septembercircularie 2020 is de IU Voogdij / 18+ niet gewijzigd.

Consequenties

De financiële consequenties zijn hierboven beschreven.

Communicatie

N.v.t.

Vervolg(procedure)

- De financiële gevolgen van de decembercircularie 2020 worden voor het jaar 2020 meegenomen bij de jaarafsluiting 2020.

- De financiële consequenties voor 2021 zullen worden meegenomen in de Voorjaarsbrief 2021.
- Voor de jaren 2022 en verder worden de resultaten van de decembercirculaire 2020 meegenomen bij de bepaling van de financiële uitgangspositie ten behoeve van de Kadernota 2022.

Bijlagen

1. Toelichting Onderdelen en werking van Gemeentefonds
2. Overzicht ontvangen coronacompensatie Roosendaal

Afsluiting en ondertekening

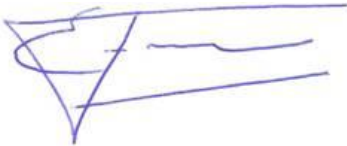
Wij vertrouwen erop U hiermede voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Roosendaal,

De secretaris,

De burgemeester,

Bijlage 1. Toelichting Onderdelen en werking van Gemeentefonds

Het Gemeentefonds vormt de belangrijkste inkomstenbron van de gemeente. In deze bijlage treft u een korte uitleg aan van het Gemeentefonds. De volgende onderwerpen komen aan bod:

1. Onderdelen van het Gemeentefonds (verschillende soorten uitkeringen);
2. Omvang van het Gemeentefonds;
3. Berekening van de algemene uitkering;
4. Informatie over actuele stand Gemeentefonds (circulaires) en invlechting in Roosendaalse Planning & Control-cyclus.

Ad 1. Onderdelen van het Gemeentefonds

Binnen het gemeentefonds maken we een onderscheid tussen drie soorten uitkeringen:

- a. algemene uitkering;
- b. integratie-uitkeringen; en
- c. decentralisatie-uitkeringen.

a. Algemene Uitkering

Het geld uit de algemene uitkering komt ten goede aan de algemene middelen van de gemeente. Een gemeente kan dit geld naar eigen inzicht uitgeven om taken te financieren die het Rijk heeft opgedragen (medebewindstaken) of beleid dat een gemeente autonoom voert. Gemeenten hoeven zich niet bij het Rijk te verantwoorden over de besteding ervan; de verantwoording wordt afgelegd aan de gemeenteraad.

b. Integratie-uitkeringen

Een integratie-uitkering is bestemd om middelen via het gemeentefonds te verdelen op een manier die afwijkt van de algemene uitkering. Wanneer een integratie-uitkering in het leven wordt geroepen, moet ook meteen het tijdstip worden bepaald waarop de uitkering wordt overgeheveld naar de algemene uitkering. Met een integratie-uitkering kan het Rijk dus voor een aantal jaren middelen aan gemeenten verstrekken via het gemeentefonds, zonder gebonden te zijn aan de verdeelsystematiek van de algemene uitkering. Dit maakt voor specifieke taken of beleidsterreinen een gerichte verdeling van het budget mogelijk.

In 2018 gelden voor Roosendaal nog twee integratie-uitkeringen: de integratie-uitkering sociaal domein (IUSD) en de integratie-uitkering WMO (IU WMO). De IUSD is in het leven geroepen bij de drie decentralisaties en bestaat uit de onderdelen WMO, Jeugd en Participatie. De IU WMO is ontstaan bij de overgang van de huishoudelijke verzorging van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) naar de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) per 1 januari 2007.

In 2019 worden beide integratie-uitkeringen opgeheven.

De minister van BZK heeft in 2015 aangegeven geen nieuwe integratie-uitkeringen meer te introduceren. Wel staat dan nog de decentralisatie-uitkering als type uitkering binnen het

gemeentefonds ter beschikking als de algemene uitkering niet wenselijk of mogelijk is. Een uitzondering hierop vormen de integratie-uitkeringen die gevormd worden bij de overheveling van de IUSD naar de algemene uitkering. Een aantal onderdelen van de IUSD kunnen (nog) niet worden ingevlochten in de algemene uitkering. Voor deze onderdelen zijn tijdelijke integratie-uitkeringen gevormd.

c. Decentralisatie-uitkeringen

Een decentralisatie-uitkering (DU) lijkt op een integratie-uitkering, maar kent een belangrijk verschil. Bij een DU hoeft het tijdstip van overheveling naar de algemene uitkering nog niet bekend te zijn. Decentralisatie-uitkeringen zijn apart zichtbaar binnen het gemeentefonds. Op die manier kan een gemeente dus direct zien hoeveel middelen via de DU beschikbaar zijn gesteld.

Het feit dat gemeenten middelen ontvangen via een DU betekent niet dat gemeenten over de besteding ervan verantwoording af moeten leggen aan het Rijk. Verantwoording wordt afgelegd aan de gemeenteraad. Een gemeente kan en mag dus zelf bepalen of de middelen die voor een bepaald doel via een DU beschikbaar zijn gesteld, ook voor dat doel worden ingezet. Indien daar wel toe wordt besloten, noemen we dat in Roosendaal 'oormerkingen'. De middelen uit een DU worden dan ingezet voor het doel dat beoogd was door het Rijk met de uitkering.

Een voorbeeld van een decentralisatie-uitkering is de DU Armoedebestrijding onder kinderen.

Ad 2. Omvang van het Gemeentefonds

De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Volgens het systeem van 'samen de trap op, samen de trap af' hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van het gemeentefonds. Dit betekent dat wanneer de rijksuitgaven stijgen, ook de omvang van het Gemeentefonds stijgt en vice versa. De jaarlijkse toe- of afname van het gemeentefonds, voortvloeiend uit de 'trap op-trap af'-methode wordt het accres genoemd.

In het nieuwe Regeerakkoord is opgenomen dat de normeringssystematiek, 'samen de trap op, samen de trap af', blijft gehandhaafd. Wel verandert vanaf 2018 de definitie van rijksuitgaven die hiervoor gehanteerd wordt. Voorheen werd voor de berekening van het accres uitgegaan van de zogenaamde Netto Gecorrigeerde Rijksuitgaven (NGRU). Dit hield in dat een aantal uitgaven van het Rijk werden uitgezonderd voor de bepaling van de NGRU. Het gaat dan voornamelijk om uitgaven voor zorg en sociale zekerheid. Vanaf 2018 wordt echter uitgegaan van de totale rijksuitgaven, de zogenaamde Accres Relevante Uitgaven (ARU). Uitgaven voor zorg en sociale zekerheid (m.u.v. uitgaven voor WW en bijstand) worden dan wel meegenomen voor de berekening van het accres. Gevolg is dat de rijksuitgaven hoger zijn, waardoor ook de accessen de komende jaren toenemen.

Ad 3. Berekening van de algemene uitkering

Hoeveel geld individuele gemeenten uit het gemeentefonds krijgen, hangt af van de kenmerken en de belastingcapaciteit van de gemeenten. De belastingcapaciteit geeft aan hoeveel belasting een gemeente jaarlijks kan innen. Het aandeel van een gemeente in het gemeentefonds is kleiner naarmate het vermogen om belastingen te heffen groter is. Het gaat hier om de WOZ-waarde van onroerende zaken in de gemeente.

De algemene uitkering wordt bepaald aan de hand van ongeveer 70 maatstaven. Voorbeelden van maatstaven zijn het aantal inwoners, het aantal jongeren, de oppervlakte van de gemeente en het aantal bijstandsontvangers. Deze maatstaven worden vermenigvuldigd met een bedrag per eenheid.

Op deze manier ontstaat de uitkeringsbasis. Om de algemene uitkering voor een individuele gemeente te bepalen wordt de uitkeringsbasis vermenigvuldigd met de uitkeringsfactor. De uitkeringsfactor wordt door het Rijk vastgesteld en zorgt ervoor dat de uitkeringen aan alle gemeenten precies passen binnen de beschikbare omvang van het gemeentefonds.

Ad 4. Informatie over actuele stand Gemeentefonds (circulaires) en invlechting in Roosendaalse Planning & Control-cyclus

Drie keer per jaar informeert het ministerie van BZK de gemeenten over de omvang en verdeling van het gemeentefonds. Dit gebeurt via circulaire's. Op basis van deze circulaire's kan de prognose van de inkomsten uit het gemeentefonds voor de gemeente geactualiseerd worden. De ontvangst en verwerking van de gemeentefondscirculaire's zijn opgenomen in de gemeentelijke Planning & Control-cyclus:

- De Meicirculaire wordt verwerkt in de Voorjaarsbrief voor wat betreft het lopende boekjaar en in de Kadernota voor wat betreft de komende jaren.
- De Septembircirculaire wordt verwerkt in de Programmabegroting voor wat betreft de komende jaren. Voor het lopende jaar worden de resultaten bij de jaarrekening verwerkt.
- De Decembircirculaire wordt verwerkt in de Jaarrekening van de gemeente voor wat betreft het lopende jaar. Voor de komende jaren worden de resultaten meegenomen bij de Kadernota van het volgende jaar.

Bijlage 2. Overzicht ontvangen coronacompensatie Roosendaal

Opgenomen in decembircirculaire 2020	3e compensatiepakket	2020	2021	TOTAAL
	Aanvullend pakket re-integratiekosten 2020	189.312	435.398	624.710
	Impuls re-integratie		232.499	232.499
	Gemeentelijk schuldenbeleid	69.419	141.918	211.337
	Bijzondere bijstand	24.047	49.161	73.208
	Continuïteit van zorg (COVID 19)	104.559		104.559
	Compensatie quarantainekosten	18.228		18.228
	Cultuurmiddelen		482.491	482.491
	Extra kosten verkiezingen 2021		101.975	101.975
	TOTAAL 3e compensatiepakket voor Roosendaal	405.565	1.443.442	1.849.007
Opgenomen in septembircirculaire 2020	2e compensatiepakket	2020	2021	TOTAAL
	Schrappen opschalingskorting	307.963	703.916	1.011.879
	Lokale culturele voorzieningen	274.318		274.318
	Buurt- en dorpshuizen	77.780		77.780
	Vrijwilligersorganisaties	30.827		30.827
	Toezicht en handhaving	204.641		204.641
	Mutatie participatie	379.400		379.400
	Extra kosten verkiezingen	132.558		132.558
	Precariobelasting en markt- en evenementenleges	51.066		51.066
	TOTAAL 2e compensatiepakket voor Roosendaal	1.458.553	703.916	2.162.469
Gemeld in jubibrief minister BZK; verwerkt in sept. circ. 2020	1e compensatiepakket	2020	2021	TOTAAL
	Lokale culturele voorzieningen	277.940		277.940
	Inhaalzorg Jeugd	155.797		155.797
	Inhaalzorg WMO	59.975		59.975
	Mutatie Participatie	682.920		682.920
	Gederfde inkomsten toeisten- en parkeerbelasting	284.000		284.000
	Eigen bijdrage WMO	114.403		114.403
	Noodopvang kinderen van ouders met cruciaal beroep	91.410		91.410
	Mutatie Voorschoolse voorziening peuters	34.246		34.246
	TOTAAL 1e compensatiepakket voor Roosendaal	1.700.691	-	1.700.691
TOTALE COMPENSATIE ROOSEDAAL		3.564.809	2.147.358	5.712.167

